

PLK kontexty

První kousek nekonečného seriálu na téma
Strukturalismus a divadlo.

Nejelementárnější zdroje

Webové stránky o divadelní avantgardě

<http://www.phil.muni.cz/udim/avantgarda/index.php?pg=uvod>

Minimální čtivo:

Drozd – heslo Strukturalismus a divadlo (ze slovníku O. Sládka Česká literárněvědný strukturalismus)

Toman – Příběh jednoho moderního projektu

+ anglickojazyčný bonus:

Ambros – Prague's experimental stage: Laboratory of theatre and semiotics

Kniha Jindřicha Tomana je první, která studuje nikoliv these, teorie a koncepce PLK ale jeho praxi – vědeckou, společenskou... a spojuje ji s historickým a biografickým kontextem.

Klíčové teze/zjištění:

- PLK má samozřejmě svou ideologickou agendu
- Osobní příběhy a motivace vědců jsou stejně důležité, jako jejich teoretické myšlení

Podle mě nejdůležitější kapitoly:

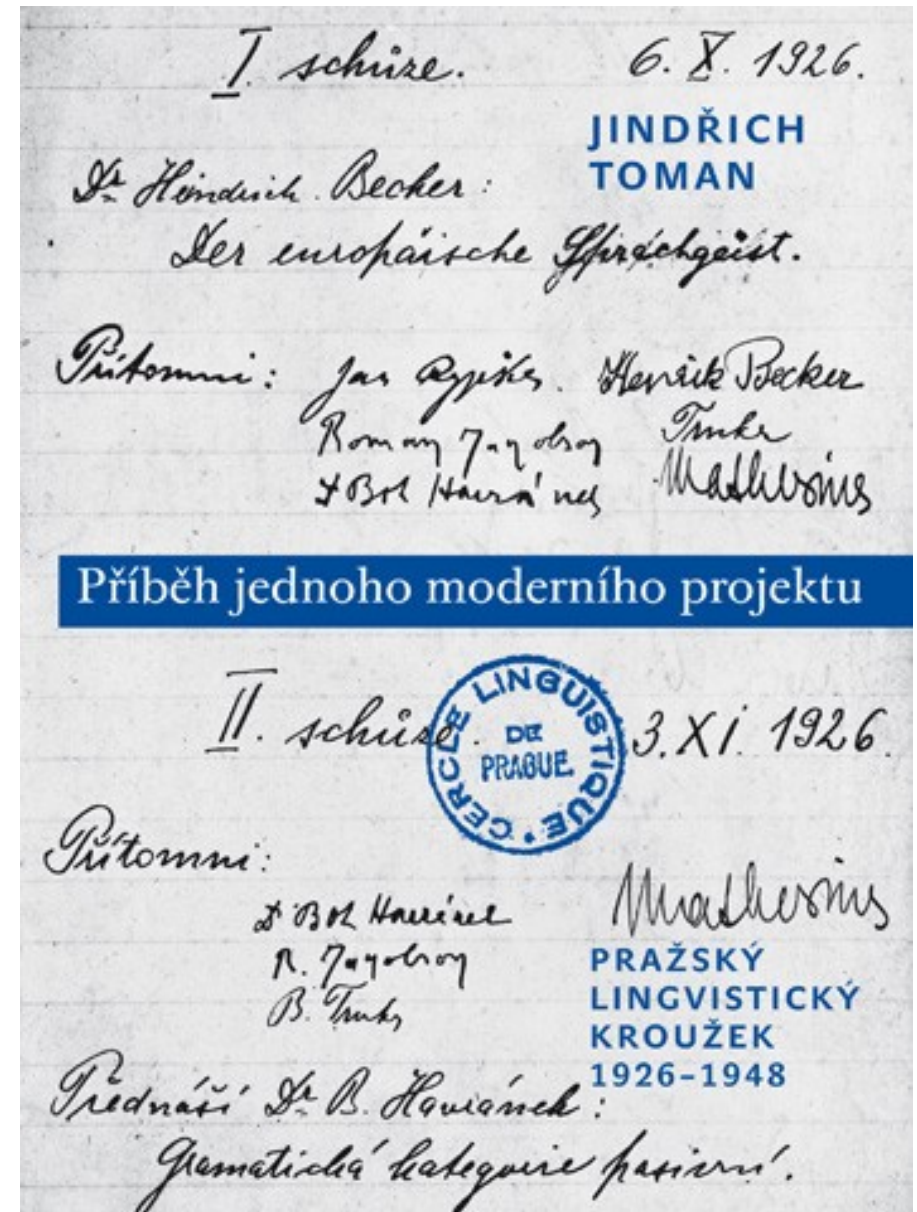
6/ Republika vědců

a

11/ Spojité nádoby: Roman Jakobson a česká meziválečná avantgarda

Ale vlastně je to velmi napínavé čtení celé ;)

A taky je tam, jak je dobrý zvykem, pekelně rozsáhlá bibliografie.

Základní datace k „klasickému období“

PLK

1911 - **Mathesius** publikuje práci "O potenciálnosti jevů jazykových", která obsahovala základy myšlenek budoucího PLK

Červen-září 1920 - příjezd **Jakobsona** do Prahy a první setkání s Mathesiem

13. 3. 1925 - první doložené setkání budoucího kroužku - Mathesius, Trnka, Jakobson, Karcevskij

6. 10. 1926 - neoficiální založení kroužku (zatím volný diskuzní spolek) a první přednáška: H. Becker - Der europäische Sprachgeist

Duben 1928 - první **kolektivní vystoupení členů** na 1. mezinárodním lingvistickém sjezdu v Haagu

Duben 1929 - první **kolektivní vystoupení členů** v českém prostředí (1. sjezd československých profesorů filosofie, filologie a historie)

Říjen 1929 - 1. sjezd slovanských filologů, zveřejnění programu, tzv. Tezí ("Thésés") ve francouzštině ("Teze předložené prvému sjezdu slovanských filologů v Praze 1929") a zahájení série monografií a sborníků PLK "Travaux du Cercle linguistique de Prague" - zde byly publikovány Teze (série vychází 1929-1939)

1932 - **přednáškový cyklus** a sborník Spisovná čeština a jazyková kultura

1935 - založení **časopisu Slovo a slovesnost**, publikační platforma PLK

1939 - Jakobson utíká do zahraničí z rasových důvodů, Bogatyrev se musí vrátit do SSSR.

Pár dat k avantgardním kontextu

1920 založení Devětsilu

1926 vzniká Osvobozené divadlo jako sekce Devětsilu
(zahajovací inscenace obnovený „Frejkův“ Cirkus Dandin)
1927 – Frejka a Burian si zakládají divadlo DADA, vychází
Tairovovo ODPOUTANÉ DIVADLO (s Honzlovým doslovem)

1930/31 Honzl a Burian se snaží prosadit v Brně, Frejka v
pražském ND...

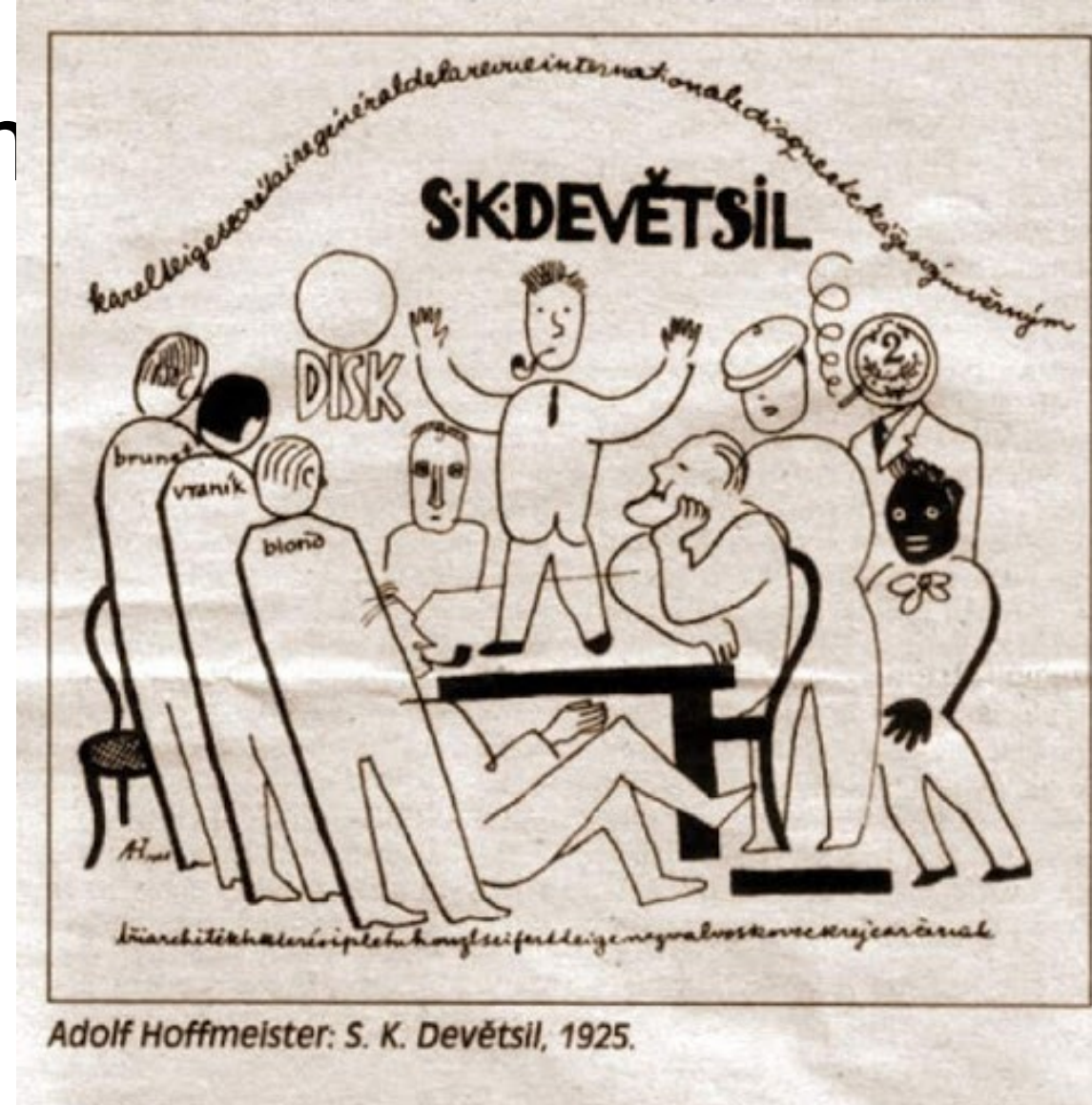
(1931 vychází Zichova Estetika)

1932 Frejka režíruje v ND Nezvalovy Milence z kiosku

1933 Burian otevírá svoje divadlo D 34

1939-1941 Honzl vede svoje divadlo pro 99

1941 nacisté zavírají Burianovo D

Adolf Hoffmeister: S. K. Devětsil, 1925.

Generace „strukturalistů“

„zakladatelé“ – 1. generace

Vilém Mathesius (1882-1945)
Roman Jakobson (1896-1982)
Petr Bogatyrev (1893-1971)
Jan Mukařovský (1891-1975)
N. S. Trubeckoj (1890-1938)
Bohuslav Havránek (1893-1978)

2. generace „žáci“

Jindřich Honzl (1894-1956)
Felix Vodička (1909-1974)
Jiří Frejka (1904-1952)
E. F. Burian (1904-1959)
Karel Brušák (1913-2004)
Jaroslav Pokorný (1920-1983)
Miroslav Kouřil (1911-1984)
Jiří Veltruský (1919-1994)
Jan Kopecký (1919-1992)

Předchůdci/Inspirátoři

Edmund Husserl (1859-1938)
Ferdinand de Saussure (1857-1913)
Karl Bühler (1879-1963)

Milada Součková: „THE PRAGUE LINGUISTIC CIRLE: A COLLAGE“ (ve sborník Sound, Sign and Meaning, 1976)

Karel Teige, Vítězslav Nezval a Roman Jakobson u Krohových na zahradě v bazéně v Brně

Kosmopolitismus / Otevřenost / Kulturní diplomacie

Dynamické pojetí struktury díla (napětí mezi složkami, rozpory jako základ díla, míšení stylů)

Důraz na znakovost umění (antiiluzivnost, stylizace...)

Věda, která vstupuje do společnosti (přednášky, polemiky, konference, kolektivní sborníky a vystoupení...)

Zahrnutí populární kultury do vědeckého diskursu (anti-elitářství, vztah k sociologii, etnografii, první docenění filmu)

Těsná vazba mezi tvůrčí praxí a teorií
(Mukařovský píše o Nezvalovi, Vančurovi... Nezval píše úvod k Moderním básnickým směrům, avantgardní režiséři píší, ... atp.)

Spisovná čeština a jazyková kultura (a Jakobsonův text „O brusičství...“)

Základní teze studie o brusičství

- Jazyk je dynamický a jeho funkce se mění, rozrůžňují...
- Jazykové výpůjčky jsou běžné...
- Jazykové inovace (ať už od běžných uživatelů nebo básníků)... jsou běžné.

Doplnění pro zvědavé čtenáře:

Jakobson a Masarykova univerzita....

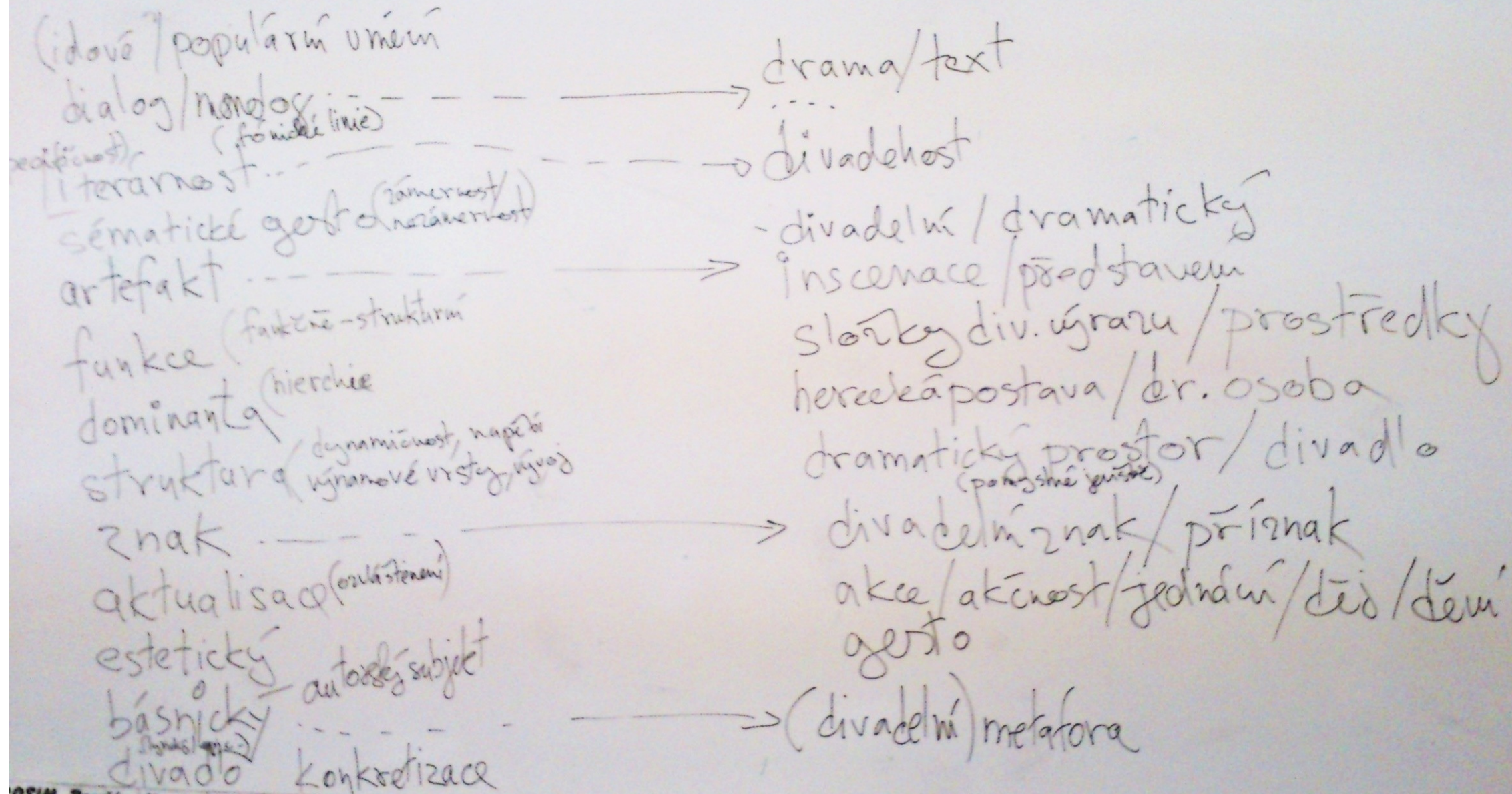
JAKOBSON, Roman a GLANC, Tomáš. Formalistická škola a dnešní literární věda ruská: Brno 1935. (vydáno Praha: Academia, 2005)

Jakobson dostává doktorát 1968 v Brně i v Praze!

A jediné, co napsal **výslovně o divadle** je Dopis V+W – O sémantice a noetice švandy

Předmluva: jakty "koncepty" fungují | div. ně meckého a /
ruského myslu.

Jak se tedy zorientovat v českém strukturalismu a jeho divadelní teorii...

- To svoje heslo jsem napsal přesně pro vás (ale doufám, že nezůstanete jen u něj!!!)
- V Isu je rozličné čtení – lze doporučit Grygarův Slovník českého strukturalismu...

Jsem rád, že
jste to
vydrželi a teď
si dejte
pauzu!!!

